

HANDLAGET

Hemslöjdsföreningen Sörmland

NR 1 • 2024

Hemslöjdsföreningen Sörmland firar 100-årsjubileum i år!

Hur började det?

År 1914 hölls ett lantbruksmöte i Nyköping för att fira Södermanlands läns hushållningssällskaps 100-åriga tillvaro. Tanken uppstod ganska snart därefter att bilda en hemslöjdsförening för hela länet. Det dröjde dock fram till 1923 innan man tog upp idén igen. Resultatet blev att det bildades en hemslöjdsförening för Södermanlands län den 23 februari 1924.

Från början var namnet "Södermanlands läns hemslöjdsförening", vilket byttes till "Hemslöjdsföreningen Sörmland" vid årsmötet 2002. Först var föreningens logo en svartvit Sörmlandsgrip, men vid namnbytet ändras den till en rund, röd symbol. 2015 var det åter dags att byta logotyp då Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund, SHR, hade tagit ett helhetsgrepp gällande den visuella identiteten för organisationen.

Logo fram till 2002

Logo 2003-2015

Logo från 2015

Eskilstunakuriren 22 maj 1959.

Butiker

Snart nog aktualiserades frågan om försäljningslokaler, och den 1 oktober 1924 öppnades en affär i Nyköping, kallad Nyköpingsmagasinet. Flera försäljningsställen kom till efter hand: Eskilstunamagasinet 5 november 1933 och Katrineholmsmagasinet i maj 1960.

I början av 1960-talet drevs också en hemslöjdsaffär i Mariefred (Mariefredsmagasinet). Hemslöjds-konsulenter var Brita A:dotter Sundblad (1944-1954) och Ann-Marie von Stockenström (1954-1978). De var mycket aktiva i butikerna, men föreståndare var andra personer.

I början av 1980-talet drev Södermanlands läns hemslöjdsförening fortfarande tre butiker; Nyköping, Katrineholm, Eskilstuna. Det har också funnits en Julitafilial. På grund av ekonomiska problem lades alla ner.

Ideell förening och lokaler

1987 omvandlades den ekonomiska föreningen till en ideell förening med huvudmannans ansvar som arbetsgivare för Lillemor Boman, textilslöjds-

Hemkommen från en resa till Egypten talar Ann-Marie von Stockenström om gamla sländor i TV. Sörmlands nyheter 12 april 1962.

Hemslöjden

Hemslöjdsföreningen Sörmland
facebook.com/hemslöjdsforeningensormland
Nr 1 • 2024 www.slojdisormland.se

Närmast kameran vid spinurocken ses fru Signe Andersson, Gillsbergs, och i bakgrunden med sländor ses hemslöjdskonsulent Ann-Marie von Stockenström, Anhammar, och fru Olga Holm, Malmköping.

Eskilstunabo mottog fin hemslöjdsmedalj

Sörmlands läns hemslöjdsförening höll årsmöte på Sundbyholms slott på onsdagen varvid friken Karin Falk — föreståndarinna för hemslöjdsbutikens i Eskilstuna — fick motta Svenska hemslöjdsföreningarnas riksförbunds silvermedalj. Friken Falk har varit föreståndarinnan i c:a 30 år och utmärkelsen överlämnades av friherinnan Ulla von Celsing som tillhört styrelsen i flera många år.

Folket 1 juni 1962.

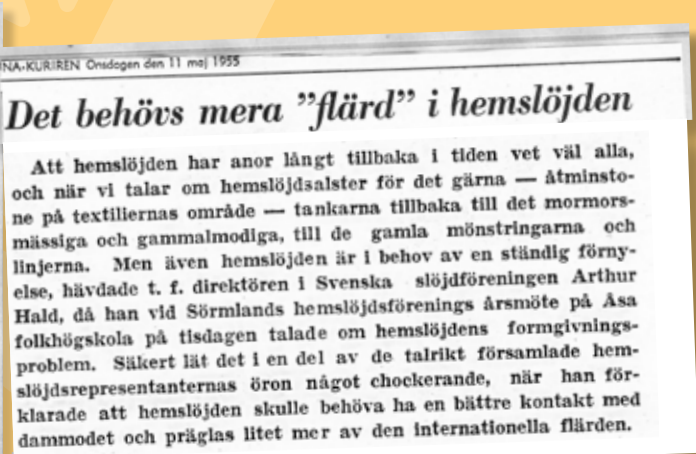
konsulent. Konsulentens verksamhet finansierades av stat och landsting. 1989 anställdes Helena Åberg som hårdslöjds-konsulent.

1993 flyttade Hemslöjdsföreningen in i "Hemslöjdens hus" i Nyköping, tillsammans med Hembygdsförbundet, där det förutom kontor även fanns utställningslokaler, arkiv och referensbibliotek och en hårdslöjdsverkstad i en flygelbyggnad.

1996 anmälde Landstinget att deras bidrag till konsulentverksamheten skulle minska 1997, så då stod man inför ekonomiska problem och konsulenterna utlokalisierades till Ökna naturbruksgymnasiet och Nynäs slott. Kansliet blev kvar i Nyköping.

Långmaren

Konsulenterna har sedan 1989 tillsammans med Sörmlands museum och Länsskolnämnden drivit grundskoleprojektet "Sörmländskt torparliv" på Långmaren nära Nynäs slott, samt fortbildning för lärare som vill arbeta vidare på temat. Konsulenterna och Nämnden för

24 september 1957.

hemslöjdsfrågor har tagit fram arbetshäften och studielådor på temat "Barn arbetar med ull, lin och björk". Numera ligger dessa aktiviteter på is, främst av ekonomiska orsaker.

Skilsmässa

Årsskiftet 2010/2011 skiljdes konsulenter och Hemslöjdsföreningen Sörmland åt. Till och med år 2010 var föreningen arbetsgivare för konsulenterna, där efter blev det Sörmlands museum, men fortfarande är samarbete mellan konsulenter och förening viktigt för båda parter.

HandLaget

Föreningens medlemsskrift Handlaget gavs ut av hemslöjds-konsulenterna 1988 första gången och fortsatte med fyra nummer årligen, utom 1988 med två nummer, 1996 tre nummer och 1990 och 1992 då det var fem nummer. 2012 beslutade hemslöjdsföreningens styrelse att Handlaget ska produceras av hemslöjdsföreningen. Det ska betraktas som ett medlemsblad med Hemslöjdsföreningen Sörmland som ansvarig utgivare.

Täljakademin

Hemslöjds-konsulent Helena Åberg startade Täljakademin 2011 som ett samarbete mellan hemslöjds-konsulenterna och hemslöjdsföreningen.

Akademien är ett nätverk för dem som tycker om att arbeta i trä med

Friken Anna-Greta Pahlman, Nyköping, blickar i den närliggande dräktbok, som hon sammanställt. — Den saknar motstycke i vårt land, sade ordföranden i hemslöjdsföreningen.

Tack till nyköpingsdam för unik sörmländsk bok

Vid årsmötet avtackades också föreståndarinnan för föreningsmagasinet i Nyköping friken Anna-Greta Pahlman, som ännu sin befattning för att tillträdde liknande tjänst i Karlstad, men hon avtackades inte bara för sin verksamhet inom föreningslivet utan också för sitt stora intresse för att se till att våra verk och våra stycken en gång för alla blir ett verk utan motsägelser i landet, påpekade dr. Reuterswärd, eftersom det ger en exakt bild av läroets alla hembygdstraditioner med färgglada teckningar, beskrivningar och teckningar. I långa tider kommer lärna hemslöjdsföreningarna att pönasina om friken Pahlmans genom detta verk, sade dr Reuterswärd när hon från föreläsningen överlämnade blommar och från stycken en minnelsegåva.

Dräktbok av Anna-Greta Pahlman 1955.

Hemslöjds-mässa i Nyköpingshus 1955.

Peter Höök visar den vinnande huvudduken och Anne-Marie von Stockenström förlagen. Färgerna är rött och vitt. Det ingick i tävlingsreglerna att bidragen skulle göras efter förlagor.

Textilakademin
Stickakademin startades av Lillemor Boman 2011, och skulle motsvara Täljakademin fast med textil inriktning. Till en början med fokus på stickning, men så småningom byts namn till Textilakademin. Båda akademierna består av en arbetsgrupp som leds av respektive hemslöjds-konsulent, en representant från styrelsen i hemslöjdsföreningen och ytterligare en eller ett par personer.

Idag

Hemslöjden är en ideell organisation och Hemslöjdsföreningen Sörmland är en av 90 föreningar i SHR. Styrelsen består av sju ordinarie ledamöter och fyra suppleanter och arbetar helt ideellt.

Styrelsen ansvarar för att ge ut medlemsbladet Handlaget fyra gånger per år och turas om att ansvara för inläggen på föreningens Facebooksida (www.facebook.com/hemsløjdsforeningensormland).

Styrelsen ansvarar även för att planera föreningens deltagande i olika marknader, mässor och andra publika evenemang.

Med hjälp av Helena Åberg har vi försökt dokumentera vilka konsulenter som arbetat i Sörmland genom åren fram till nu. I tabellen bredvid visas dessa. Tyvärr hittar vi ingen information före 1944..

Slöjdträffar
De slöjdträffar som anordnas är på initiativ av enskilda personer som får visst ekonomiskt stöd för material från föreningen. Vem som helst kan höra av sig till styrelsen för att diskutera slöjdevemang. Det finns 8 slöjdlådor med material som medlemmar kan låna utan kostnad, förutsatt att evenemanget inte är kommersiellt. Det finns två lådor vardera med tema textil, trä, luffarslöd och ull.

Du kan kontakta styrelsen via mailadress hemsløjdensormland@gmail.com

Aktivitetstips!
för medlemmar
Ons 11 maj, kl 10-16 Näshtula
Tälja fåglar med Nicke
Helldorff. Inga förkunskaper
krävs. Max 6 personer. Anmälan till
hemsløjdensormland@gmail.com

Nu har Slöjdtåget rullat in i Eskilstuna

Den grå, släta och snotsiga framtoningen från person i vid Eskilstuna Centralstation har tillfälligt blivit ett slöjdtåg. Slöjdtåget har nämligen rullat in i Eskilstuna och dess färgerna uppenbarar sig definitionellt på den tråkiga omgivningen.

Det krävs kraft för att ta sig in i tåget. Dörren är tung och det gäller att rulla till underlaget för att ta sig in till denna lilla värld av trä, tyg, färg, vävstilar och smide. Inredningen är en färgrik utställning av slöjd från hela landet. Här är trä och tyg, en tupp gjord av en gren, skålar, dukar, dräcker och matlar sprider ett varmt skimmer av hem-träsnad.

Slöjdtåget är ett samarbete mellan Riksställningen, Svenska

Slöjdförbundet och Eskilstuna Centralstation. Här kommer det rulla in i Eskilstuna Centralstation.

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Slöjden behövs för att skapa balans i våra liv

Hemsidor & social media

www.sløjdisormland.se
www.facebook.com/hemsløjdsforeningensormland
www.hemsløjd.org

Hemslöjds-konsulenter

Med hjälp av Helena Åberg har vi försökt dokumentera vilka konsulenter som arbetat i Sörmland genom åren fram till nu. I tabellen bredvid visas dessa. Tyvärr hittar vi ingen information före 1944..

Slöjdträffar

De slöjdträffar som anordnas är på initiativ av enskilda personer som får visst ekonomiskt stöd för material från föreningen. Vem som helst kan höra av sig till styrelsen för att diskutera slöjdevemang. Det finns 8 slöjdlådor med material som medlemmar kan låna utan kostnad, förutsatt att evenemanget inte är kommersiellt. Det finns två lådor vardera med tema textil, trä, luffarslöd och ull.

Du kan kontakta styrelsen via mailadress hemsløjdensormland@gmail.com

Aktivitetstips!
för medlemmar
Ons 11 maj, kl 10-16 Näshtula
Tälja fåglar med Nicke
Helldorff. Inga förkunskaper
krävs. Max 6 personer. Anmälan till
hemsløjdensormland@gmail.com

28 februari 1995

Hemslöjds-konsulenter 1944–2024			
Namn	Inriktning	Anställd år	
Brita A. dotter Sundqblad	Textil	1944-1954	
Ann-Marie von Stockenström	Textil	1953-1978	
Peter Höök	Hårdslöjd	1976-78 halvtid	
Lille-Mor Boman	Textil	1979-2012	
Hans Bergendahl	Hårdslöjd	Vik. 1år, 80-tal	
Helena Åberg	Hårdslöjd	1989-2021	
Lars Pettersson	Hårdslöjd	1990-1991	
Peter Tillman	Hårdslöjd	1992-1993 25%	
Pia Tibbling Rystadius	Textil	Vik. 1993	
Helena Tani	Hårdslöjd	1994-95 halvtid	
Catarina Turén	Textil	Vik. 1994	
Elisabeth Jansson	Textil	Vik. 2003	
Lisa Mossberg	Textil	Vik. 2004-2005	
Annika Eriksson	Hårdslöjd	Vik. sep 2004-juli 2005	
Maria Neijman	Textil	Vik. nov 2019-apr 2020	
Karin Edlund	Textil	2013-2019	
Anny Liivamäe	Barn o ungdom	2013-2019	
Simon Svennberg	Hårdslöjd	Vik sep 2014-aug 2015	
Karin Sterner	Textil	2020-2022	
Niklas Eriksson	Hårdslöjd	2021-	
Fia Lindblom	Textil	2022-	

Aktiviteter under vårt jubileumsår 2024!

I år ordnar vi med extra många aktiviteter för att fira vårt 100-årsjubileum, och deltar även i sådant som andra planerat. Se kalendariet på baksidan.

TEXT: KERSTIN UPPMAN

Kalendarium 2024

Plats för adressetikett

Februari

Ons 28 feb Slöjdträff i Tuna kyrkskola, Nyköping, kl 13-15.30. Tema läder. Anmälan till Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-749 456.

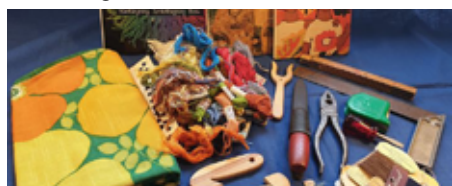
Mars

Lör-sön 9-10 mars Sashikurs på muséet under ledning av Momi (Takao Momiyama).

Ons 13 mars Slöjdträff i Tuna kyrkskola, Nyköping, kl 13-15.30. Tema tvåändsstickning. Anmälan till Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-749 456.

Sön 17 mars Celia Dackenberg berättar om sina stickböcker efter årsmötet i Malmköping kl 13. Öppet för alla. Anmälan till hemslojden-sormland@gmail.com

Lör 23 mars Slöjdloppis kl 10-16. Retuna återbruksgalleria, Eskilstuna.

Ons 27 mars Slöjdträff i Tuna kyrkskola, Nyköping, kl 18-20.30. Tema yllebroderi. Anmälan till Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-749 456.

April

Sön 14 april Stickevent i Nyköping, kl 13-16. Stadsvakten, Västra Kvarngatan 54, Nyköping. Kristin Källström visar olika sätt att lägga upp och maska av vid stickning. Det finns stickor och garn, men går också bra att ta med eget. Fika 30 kronor eller ta med eget fika. Träffen är gratis. **Obs! Obligatorisk anmälan! Max 15 platser.** Anmälan till Kerstin Uppman cosmonata@gmail.com, 0709-749 456.

Fre-sön 19-21 april Kurs: Kvinnor slöjdar en pall, med Mette Handler. Sörmlands museum Nyköping. Fre: kl 16.30-19.30, lör-sön: kl 09.30-16.30. Fortsättningskurs för dig med grundkunskaper i slöjdande med skärande handverktyg. **Pris:** Ord. 2200 kr, medlem 2000 kr, ungdom 1200 kr. Materialkostnad tillkommer ca 300 kr. **Anmälan och biljettköp senast 25 mars.**

Lör-sön, 13-14 april Kurs: Fläta halm och sy en hatt. Textilverkstan, Sörmlands museum, Nyköping, kl 09.30-16.30. Du får lära dig fläta och montera för att skapa huvudbonader av den mångsidiga råghalmen. Visst material ingår. Kursledare är Ann-Sofie Svansbo. **Pris:** Ord. 1800 kr, medlem 1500 kr, ungd. 900 kr. **Anmälan och biljettköp senast 22 mars.**

Maj

Lör 4 maj Kurs: Slipa verktyg. Träverkstaden, Sörmlands museum, Nyköping, kl 09.30-16.30. Kursledare: Simon Svennberg. Du lär dig att slipa och bryna dina verktyg som exempelvis kniv, yxa, hyvelstål och stämjärn. **Pris:** 1 150 kr. **Anmälan och biljettköp senast 8 april.**

Lör-sön, 18-19 maj Kurs: Linnesömnad och dekoration. Textilverkstaden, Sörmlands museum, Nyköping, kl 09.00-16.00. Lär dig detaljsömnad av linneplagg samt dekoration. Kursledare är Kerstin Nordlinder Arlid. **Pris:** ord. 1800 kr, medlem 1500 kr, ungd. 900 kr. **Anmälan och biljettköp senast 26 april.**

Lör-sön 24-26 maj Kurs: Fläta korgar i skalad pil. Sörmlands museum, Nyköping, kl. 9.30-16.30. Kursledare: Steen Hedegaard Madsen. Lär dig grundteknikerna i korgflätning av skalad pil som har barken borttagen. **Pris:** 3 300 kr. Materialkostnad tillkommer ca 100-300 kr och betalas på plats. **Anmälan och biljettköp senast 22 april.**

Lör 25 maj Malmköping gammeldags marknad.

Juni

Lör 1 juni Invigning av Slöjdsalong Sörmland Sörmlands museum, Nyköping. **Aktivitet: Två 3-timmarskurser i borstbindning.** Sörmlands museum, Nyköping. Kursledare: Railegh Klotzek från USA. Mer info på museets webbsida kommer under våren.

Sön 2 juni Heldagskurs i borst- och kvastbindning. Sörmlands museum, Nyköping. Kursledare: Railegh Klotzek från USA. Mer info på museets webbsida kommer under våren.

Lör-sön, 15-16 juni Kurs: Växtfärga till små projekt. Sörmlands museum, Nyköping, kl 9.30-16.30. Vi färgar med beprövade växtfärger och metoder på mindre bitar tyg, t ex väska eller vantar. Kursledare: Maria Neijman. **Pris:** ord 2000 kr, medlem 1700 kr, ungd 1000 kr. Materialkostnad tillkommer ca 250 kr. **Anmälan och biljettköp senast 24 maj.**

Eventuellt fler aktiviteter under jubileumsåret 2024!

- ★ **Jubileumsmönster** - stickdesign till vantar.
- ★ **Familjeslöjd** vid Tuna kyrkskola, Nyköping, under sommaren med bland annat täljning och återbruksslöjd.
- ★ **Stick- och täljevenemang** i Katrineholm.
- ★ **En aktivitet på muséet under våren**, där vi studerar ett objekt i muséets samlingar som vi sedan inspireras av och syr.
- ★ **Medlemsträff i ReTuna** Eskilstuna för familjer under hösten.

Kursanmälan & frågor

Alla kurser bokas och betalas via Sörmlands museums butik:

<https://butik.sormlandsmuseum.se/kurser>

Priser: Ungdom räknas som 16-25 år

För mer info kontakta Niklas Eriksson

072-145 02 35

niklas.eriksson@regionsormland.se

Alla kurser är ett samarbete mellan Hemslöjdsföreningen Sörmland och Sörmlands museum.

FLER AKTIVITETER?

Håll utkik i Slöjdkalendern och vår Facebooksida!

Nästa nummer av Handlaget

Manusstopp för nästa nummer av Handlaget: Månd. 20 maj 2024

Vill du bidra till att Handlaget blir som du vill? Skicka in högupplösta foton, noveller, berättelser, frågor eller texter till redaktionen så tar vi med det i nästa Handlag. Maila till grafisk formgivare Ann Ahlbom Sundqvist ann@ann.se • 073-628 48 34. Om ni kontinuerligt vill få info om våra aktiviteter på e-post, skicka er adress till: hemslojdensormland@gmail.com

Kontakt

Hemslöjdsföreningen Sörmland

Eva Svensson, ordförande • 070-454 55 16
hemslojdensormland@gmail.com

Kärntorp, Vidåsen • 643 97 Västra Näshulta

www.slojdisormland.se

Länshemslöjds konsulenterna Sörmlands museum

Niklas Eriksson Länshemslöjds konsulent
hård slöjd, tel 072-145 02 35
niklas.eriksson@regionsormland.se

Fia Lindblom Länshemslöjds konsulent
textil slöjd, tel 076-147 62 15.
fia.lindblom@regionsormland.se

www.sormlandsmuseum.se

Hemslöjden

Hemslöjdsföreningen Sörmland
facebook.com/hemslojdsforeningensormland
Nr 1 • 2024 www.slojdisormland.se